

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Tary Endre ügyvéd saját házábanál.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek föl.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Kossuth Lajos meghalt.

1802—1894.

E három szó hozta rezgésbe minden magyar embernek már napok óta remegve aggódó lelke hurjait; Turinban március 20-án este 10 óra 55 perckor következett be a vég, mely 11 órai nehéz haláltusa után megfosztotta a magyar nemzetet imádásig szeretett legnagyobb fiától. De nem is fia édes apja volt Ő a magyar nemzetnek, szerető édes apja, kinek drága élete, egészsége, szabadsága szóval semmi sem volt drága akkor, ha azért cserébe a magyar nemzet jobblétének csak egyetlen fény-sugarát is felvillanni láthatta.

„Hass, alkoss, gyarapíts.“ E bölcs mondás fogatosításából állott egész élete; áldásos összes tevékenységének központján a magyar nemzet — és megszentelt rugója a lángoló hazaszeretet volt.

Mindnyájan törpék, porszemek vagyunk az Ő elérhetlen nagysága méltó ecseteléséhez nem is jutott más osztály részünktől, minthogy leborulva imádkozunk szeretett atyánk megdicsőült szelleme előtt, hogy mindazokat, mit tőle tanultunk meg, az árvaságra jutott nemzet javára fordíthassuk.

A fél Isten ki majdnem egy századon át dacolt az élet kegyetlen, zord viharai ellen, ki úgy állott ott a szabad Olaszország földjén, mint a magyar nemzet szabadságának megtestesült, soha el nem muló védő szelleme. A mély tudományu bölcs. A legönzetlenebb hazafi. A legnagyobb magyar: *nincs többé!* Szive, melynek minden dobbanása hazájáért vert: kihült. Halhatatlan lelke oda hagyta szívet szívelett porhüvelyét és az egész magyar nemzet sötét gyászba borulva zokogja: *Meghalt Kossuth apánk!!*

Negyvenöt éven át volt hontalan az, ki millióknak hazát adott.

A nagy jellemorías, bár vágyóan tekintett sokat szenvedett hazájának tája felé, nem térhetett ide vissza. Vissza tartá Őt ottl e kimondott szó szentsége. Vissza hozta Őt a honfiai kegyelet — halva, hogy a haza szent földjébe temesse. *„Hadd legyen a haza földjében pihenése még edesebb, hadd legyen a haza földje nekünk még szentebb.“*

Ma temeti a magyar nemzet legnagyobb fiának por hüvelyét az ország fővá-

rosában. Koporsóját a nemzet milioi veszik körül, hatalmasan bizonyítva a magyar nemzet élet kepeességét, mert az a nemzet, mely nagyjainak emlékét ekként ünnepli, az nem veszhet el soha.

Kossuth Lajos nem halt meg! Szelleme él élni fog örökké!

Aldás és béke angyala örködjék az elhunyt nagy hazafi immár öröknyugalomra tért hamvai felett!

Mindszent kegyelete.

Rendkívüli közgyűlésre szól a meghívó, melynek egyedüli tárgyául Kossuth Lajos halála folytán beállott gyászban részvétel iránti intézkedés volt.

Március 24-én d. előtt 9 órakor a szokottnál jóval nagyobb számban már együtt voltak a képviselő-testület tagjai mindannyian a nemzeti gyász és szomorúsághoz alkalmazott komoly ünnepies magatartással.

A közgyűlést előértekezlet előzte meg pusztán azért, hogy a közgyűlés elé mindjárt, olyan kész javaslatot terjeszthessen, mely egyrészt a mélyen érzett gyász minden részletét felölelje és másrészt megfelelő módon juttassa Mindszent község hazafias érületét, s a megdicsőült iránt érzett honfiai kötelezettségét még a költségekben is érvényre és hogy semmi se maradjon el azokból mit mérhetlen hálája és határtalan tisztelete nyilvánítása jelölül megtenni a községnek módjában áll.

A program javaslat megállapított és a nyomban megnyitott közgyűlés által egyhangulag elfogadtatván, határozattá emeltetett a következők szerint:

1. Kossuth Lajos Mindszent község diszpolgárának hervadhatlan érdemei jegyzőkönyvileg megörökítettnek.

2. Az elköltözött családjához részvét feliratot intéz és azt ha a temetés Budapesten lesz, küldöttség útján, egyébként levélileg, de mindig *Helfi* Ignác orsz. gy. képviselő ur közbejöttével a gyászoló családhoz juttatja.

3. A helybeli róm. katolikus és izraelita templomokban a megszellemült lelke üdvéért tartandó gyászisteni tiszteleteken gyászszó alatt testületileg részt vesz, mely isteni tiszteletek tartása a nagy halott eltemetését követő második köznapon a következő részletek szerint állapított meg:

a). reggeli 5 órakor általános harangozás és a piactéren felállítandó mozsarakból 6 egymástáni lövés által jeleztetik a nap jelentősége, ezután óránként ismét általános harangozás és 3 mozsár lövés és végre 9 órakor ismét általános harangozás és 6 mozsár lövés fogja jelezni magának a szertartásnak a róm. kath. templomban leendő megkezdését mikorra a meghívott hatóságok, községi képviselőtestület, körök, egyletek és intézetek gyászszólok alatt a temp-

lom mellé felvonulnak, hol a helybeli plébános a szabad ég alatt szent beszédet tart;

b). beszéd után ünnepi gyászmisét halgat a közönség, melynek végét ismét általános harangozás és 6 mozsár lövés fogja jelezni;

c). ezután az izraelita imaházhoz vonul a gyászoló közönség, hol szintén szent beszéd és ima meghalgtásával rója le kegyeletét, melynek ugy kezdetét mint befejezését ismét 6 mozsár lövés fogja jelezni, miután a gyászoló közönség haza vonul.

4. A nagy halott temetése napján a község utcai lámpái gyászfátyollal bevonva felgyújtatnak és egész nap égve hagyatnak; e nap dél előttjén a község hivatalaiban valamint minden ipar műhely és kereskedésben általános munkaszünet állapittatik meg.

5. A mai naptól a temetés napját követő 8 napig minden nyilvános helyen a zajos mulatás és zene az egész község területén megtiltatik és a mai naptól a temetés utáni egy hónapig tartó általános gyász rendeltetik.

6. A Budapesten fogatosítandó temetésen magát Tóth Mihály bíró, Pap Ákos jegyző, Haász Juda, Schönfeld Márton és Konec Lajos küldöttségi tagok által képviselteti, kiket meg biz és felhatalmaz, hogy a község nevében a ravatalra gyászfátyollal bevónandó nemzeti szalagos koszorut helyezzen el, melynek felirata legyen: **„Cs.-Mindszent községe feledhetlen diszpolgárának.“** Kimondja egytall a közgyűlés, hogy amennyiben a küldöttségben részvételre 48 óra alatt még többen is jelentkeznek mind azok csatlakozhatnak és a község kiküldöttjeinek tekintetnek.

7. A jelen határozatok gyászkeretbe foglalt hirdetménybe kinyomatni, az utca sarkokra felragasztatni és a nyilvános helyekre kiadatni rendeltetnek és az itt jelzett ünnepekre a hatóságok, körök, egyletek és intézetek meghívattak és a körök felkéretnek, hogy az ünnepek lefolyásánál a rendfenntartása érdekében kebelükből 2—2 tagot küldjenek ki, kik az előljárással egyetértve működnek és jelvényük gyászfátyollal bevont nemzeti szalag karkötő legyen.

8. Az itt meghatározott program részletei megállapítása és keresztülvitelével Wimmer Károly elnöktele alatt Keller Lajos, Tary Endre, Szobotkba Gusztáv, Schönfeld Márton, Szobli Lipót, Diamant Manó, Haász Juda, Szilágyi Ferenc, Kovács Imre, Tóth Mihály bíró, és Pap Ákos jegyzőből álló bizottság küldetik ki, kik közül bármelyik 3 tag a jelen jegyzőkönyvet is hitelesíteni lesz hivatva.

9. A jelen volt összes képviselők által alá írva írásbeli indítvány tétetett arra nézve utasittassék az előljárással, hogy a legközelebbi rendes havi közgyűlés tárgysorozatába vegye fel, miszerint tegyen a község egy 2000 korona erejéig terjedő Kossuth Lajos nevelőviselő alapítványt és pedig felét a váltáság pénztárból, felét pedig öt egyenlő évi részletben fizetendőleg a házipénztár terhére közép iskolai jól tanuló iskolás

ered

gyermek javára, mely indítvány a jövő közgyűlés tárgysorozatába fölvetetni rendeltetett.

Lélek emelő jelentősége volt ezen közgyűlésnek azon része mikor az egyszerű polgár Tóth Mihály bíró a szokásos: „üdvözlöm a képviselő urakat, a gyűlést megnyitom“ egyszerű megnyitó helyett a gyűlés egybehívásának megrendítő okát is esetelni óhajtván elérékenyülése könyükbe fojtotta nemes törekvését, valamint jól esett utána hallani Pap Ákos jegyzőnek nemes hévvel és hazafias buzgósággal elmondott beszédét, melylyel a tárgyalást megnyitotta, és melyek után a már fönt vázolt és el is fogadott javaslatokat előterjesztette.

Szent legyen és maradandó az emlék, mit e fájdalmas percekben az egész község lakosága érez és kifejezésre juttatni óhajt.

A Mindszenti 48-as körben külön e célra egybehívott választmányi ülés tartatott március 25-én, mikor a tagok teljes számban jelentek meg s az elnöki lelkes megnyitó beszéd után egyhangulag a következő határozatok hoztak:

1. Kossuth Lajos hazánk nagy fia hervadatlan érdemei jegyzőkönyvileg megörökítettnek.

2. A mélyen sujtott családhoz részvét felirat intéztetik és annak *Helfi* Ignác orsz. gy. képviselő ur közbejöttével Budapesten a temetés alkalmával leendő átadásával Tary Endre elnök, Lippai István pénztárnok, Seres József, Szilágyi Mihály és Szilágyi Ignác bizottsági tagokból megalakított küldöttség megbízottak.

3. A nagy halott emlékszóba költségeihez saját pénztárából 50 frtot utalványozott s egyuttal tagjai között gyűjtést eszközölni aláírási iv kibocsátásával és az eredménynek a kör adományával együtt rendeltetése helyére juttatásával az elnök jelentés tétel mellett — megbízottak.

4. A temetés utáni 8 napig szigorú gyászt rendelt mit a választmány tagjai a bal karon viselendő gyászszalag által külsőleg is kifejezzenek és ugyanaddig a kör összes helyiségeiben minden zajosabb mulatozás betiltatott; a temetés utáni egy hónapig az összes helyiségekben nyilvános mulatság tartása nem engedélyeztetik.

5. Egyebekben kimondatott, hogy a 48-as kör mindenkiben hozzájárul a község képviselője által fölállított programhoz a gyásztisztesség emelése érdekében a maga részéről, és mindent elkövet a község gyásza a drága halotthoz minél méltóbban fejeztessen ki a rendelkezésre pedig K o r o m Gáspár és K ö v y Zoltán jegyzőit küldötte ki

A Mindszenti 48-as kör következő részvét feliratot intézte Kossuth Lajos családjához:

Nagyságos Udvardi Kossuth Ferencz és Kossuth Lajos Tódor urak.

Szeretve tisztelt Honatyánk!

Édes gyermekei.

A Mindszenti 48-as kör alulírott választmány a mai napon tartott rendkívüli gyűlésünkben vérző szívünk fájó érzetével emlékeztünk meg a magyar nemzet jótevője, alkotmányunk őrangyala; szabadságunk, megteremtője nemzetünk újjá alkotója, a bölcs törvényhozó, az igazságos bíró — az önzetlen hazafi — a szerető családapa Kossuth Lajosnak megrendítő halálesetéről s midőn a felett érzett mérhetetlen fájdalmunk és igaz részvétünknek kifejezést adunk kérjük: fogadják nagyságtok és gyászba borult család minden tagja csekélységünkől az igaz és benső szeretet nyilvánítását, mint egy porszemét a megdicsőült által mindig szeretett magyar nemzet viszont szeretetének.

Isten áldása lebegjen, a mélyen súlytott család felett s adjon erőt a Mindenható a súlyos csapás elviselésére biztosítván, hogy a Mindszenti 48-as kör mindig kegyelettel fogja megőrizni a nagy halott drága emlékét.

Kelt Mindszenten a mindszenti 48-as kör választmányának 1894-ik évi március 25-én tartott rendkívüli gyűléséből.

Hodolat teljes tisztelettel (következik a pecsét és az egész választmány névalírása.

Szegvár 1894. március 24. A község képviselő testülete mai napon tartott közgyűlésén elhatározta, miszerint Kossuth Lajos nagy hazánk fia s a község díszpolgárának elhunytá alkalmából:

1. Sürgönyileg részvét nyilatkozatot küld Kossuth családjához.

2. Emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti.

3. A ravatalra, a temetés napján, Budapesten koszorút helyez, s annak átadásával a bírót és jegyzőt bizza meg.

4. Kossuth olajfesményű arcképét tanácsterme számára megszerzi.

5. Kossuth szobrára 100 frtot szavaz meg.

6. A megyeház terét, hol Kossuth 1848-ban beszédet tartott „Kossuth-tér“-nek nevezi el.

7. Április hó 30-ig nyilvános mulatságot a községben tartani nem enged s hivatalos levelezéseit gyászpecsét alatt végzi.

A Mindszenti függetlenségi kör valamint az iparos és kereskedelmi kör is küldöttségileg vesznek részt Budapesten a temetésen és a község küldöttségéhez csatlakoznak.

A függetlenségi kör koszorút is helyez a ravatalra és részvétfeliratot küld a családhoz.

Tömörkény elválása.

Azt mondtuk matatvány számunkban, hogy e fontos kérdést részletekre kellene felosztani, hogy az egyesség sikere és eredménye annál biztosabban elérhető legyen és ha épen egy vagy más irányban nem is volna az egyesség megköthető kevesebb peres kérdés maradván fenn és minden egyes kérdés elintézésével mindkét fél közelebb jutna a mindkét félre nézve óhajtott végeredményhez.

Első elintézendő kérdés szerintünk a két fél között a közös vagyon és teher megosztása tekintetében a részesedési arányának megállapítása.

Szerintünk ez a legfontosabb kérdések egyike, mert hiába volna minden egyezkedés, ha a felek azt nem tudnák, hogy minő arányban illeti meg őket a vagyon és teher ez arány tudás nélkül nem tehet, számítást sem az egyik, sem a másik fél arra nézve mit jogosan igényelni vél; mégha megállapították is a közös vagyon és teher értéke. Demokles kardja ként függne mind két fél feje fölött még mindig a végeredmény hogy mit várhat mire számíthat?

A részesedési arány megállapítása egészben véve olyan ág fogalom, hogy egyes emberek és rendes körülmények közt a felek tettségétől függ egy közös alap megválasztása, mely mindkét félre nézve érvényesül birhat, itt azonban két község elválása, egy évszázadokon át egybe forrt érdekek elkülönítése és azok pontos mérlegelése kívánatuk meg annak eldöntéséhez, hogy a sok közül mit lehet alapul venni az elkülönítéshez és mit nem?

Maga a községi törvény az elválás esetébeni vagyon megosztás kérdésére nézve egyáltalán nem terjeszkedik ki, de sőt ha alapjában veszik hasonló elválási esetet nem is tartalmaz mint a minő itt kérdésben forog, mert még a legbölcsőbb törvényhozó sem számíthatott arra, hogy egy létezésétől fogva eredetileg egy község bármely körülmények, bármilyen nehéz viszonyok közt is két felé szakadni óhajton, de e kérdés ma már túlhaladva lévén most már nincs más hátra, hogy a törvény utasításai híján a felek alkossanak maguknak törvényeket egyesség útján, vagy pedig a bíró bizonytalan ítéletére bízzák ügyüket.

Mi úgy tudjuk, hogy az elválás feletti tárgyalások folyamán az arány megállapítását illetőleg, ha nem is jött létre felek közt formális egyesség, már mindkét fél megjelölt bizonyos irányt arra nézve, hogy az arány mi módon lenne megállapítható és aligha nem jó uton halad, ha a két fél adója vétetik az arány megállapítás alapjául.

Helyes iránynak mondjuk ezt azért, mert a községi törvény is első sorban a több adót fizetők akaratától teszi függővé és lehetővé az elválasztást tehát kell, hogy a teherviselés aránya befolyásolja a közös vagyon és teher megosztásának arányosítását is.

Ha azonban elvileg elfogadva volna is már az a tétel, hogy adó alapon történjék meg az arányosítás még akkor is és ismét oly labirintje merül fel az egymást kergető fontos kérdéseknek, hogy még nagyon sokat lehet vitázni addig míg a részesedési arányt számokban kifejezni és megállapítani lehet, hogy azzal bővebben foglalkozni nem csak célszerű, hanem szükséges is.

Nem tudjuk valljon az egyezkedésre küldött bizottsági tagok vették-e már maguknak azt a fáradságot, hogy a két község adófizetési képességét illetve kötelességét mérlegelték, vagy csak annak mérvéről alapos tudomást szerezni is igyekeztek-e? De ha már az adófizetés mérve fogadtatnék el az arány megállapítás alapjául úgy mindenik fél részére csak azon egyenes állami adók és azok általános jövedelmi pótdója vétethetnek számításba, mely a két területen fekvő ingatlanok, vagy a zokon élvezett jövedelemnek, avagy végre ott gyakorolt üzletek és egyéb kereseti ágak után rovatnak ké. Vagyis pontosan elkülönítendő a mindszenti birtoknak Tömörkényen fekvő birtoka üzlete, vagy ott élvezett keresete után kirótt adója a mindszenti adójától és viszont a mi nem csekély fáradságot, pontos számítás és lelkiismeretes kimutatást igényel. Valljon történt-e ez irányban már valami? nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy ez irányban vannak és lesznek nézet eltérések, melyek ha kellete korán kiegyenlítve nem lesznek épen alkalmasak lesznek arra, hogy halomra döntsék minden lehetőségét a barátságos kiegyenlítésnek és egyességnek.

Minden egyéb kombináció — szerintünk — nem vezethet célhoz és pedig azért nem, mert nem állandó, nem arányos nem méltányos és nem igazságos.

Mikor Tömörkény elválását arra az indokra is fektette, a kormány hatóság, hogy a község együttes közigazgatása folytán községi pótdóval súlyosan megvan terhelve nyilván valóvá tette, hogy Mindszenti község másik része, a melyiktől Tömörkény elválni kíván szintén súlyos terhek alatt görnyed; méltó és igazságos tehát, hogy az egy formán érzett súlyos terhek képezzék a vagyon megosztást egyformán méltányos és jogos alapját, miért is mi e tárgyakon további fejtegetéseinket ezen alapra fetjük annál is inkább, mert eddig nincs tudomásunk róla, hogy akár Tömörkény, akár Mindszenti részéről ettől eltérő kombináció csak szóba is hozható volna.

(Folyt. köv.)

Regália és fogyasztás.

Alkalmunk volt a Március 8-án lefolyó közgyűlés tárgyalását meghaladni és azt a szörnyű mód önzetlen és a maga nemében páratlan küzdelmet látni, mit a közgyűlés azon tagjai, kik a községtől nekik átengedett jognál fogva a fogyasztási és italkiméresi adók beszédese gyümölcs terhelt fájának kellemes árnyékában sütkéreznek és azt gondolják elég, ha ki nyújtják kezüket, hogy e kellemes foglalkozás gyümölcse minél tömegesebben hulljon ölükbe ők

lévén a község és ők lévén a község által jogosítottak, a bíró azon jelentésével szemben végeztek, hogy a bírónál egyesek panaszt emeltek az iránt, mert tőlük a község, meg bizottai a pálinka kimérés jogát minden ok nélkül megtagadták, holott azt már évek óta és kifogástalanul gyakorolták.

Azt hangoztatták ezen tisztelt érdekelte közgyűlési urak élükön Schöngfeld Márton ur mint az ital kimérési és fogyasztási adó kezelők elnöke, hogy nekik jogukban áll ajánlatuk szerint az ital kimérést panaszoktól minden ok nélkül is megvonni, mert ők — ugymond — szerződés szerint csak arra vannak kötelezve, hogy társakul tartoznak minden hason nemű üzlettel foglalkozókat befogadni, de pálinkát kimérésre csak annak adnak a kinek akarnak és attól vonják el a kitől akarják, ha a társaságba nem lép velők.

Ez egy kicsit furcsa okoskodás, mert az a kötelezettség, hogy az ezen üzletekkel foglalkozókat kötelesek társul felvenni sokkal terhesebb mint az, hogy péld. a pálinka mérésrel foglalkozóknak tartoznak pálinkát kimérésre adni tehát magától értetik, hogy ezen kisebb kötelezettség a mi végtére is csak a társaság illetve község előnyére szolgálhat bent foglaltatik ám nagyobb kötelezettségben, hogy a megfelelő üzlettel foglalkozókat társul fogadni kötelesek.

Mutatja ezt az a végtelen harc, melyet éppen Schöngfeld Márton vezetése alatt oly elkeseredetten folytattak az eredetileg a község által elfogadott kezelők ellen, hogy őket a társaságba fölvegyék (noha fizetni senki sem fizetett közülük egy krajcárt se) bár szó se volt arról, hogy egyik vagy másik által gyakorolt ital mérési jog a legkevésbé is korlátozott volna, de nekik nem az kellett, nekik a kezelés a szerintük jövedelmezőnek ígérkezett társaságba lépés kellett mi kifogásuk, tehát ha valakinek nem óhajtsa a társaságban maradás, hisz ekkor csak az ő akaratukat emeli érvényre.

A közgyűlés nem bocsájtkozott az ilykép fölvetett kérdés tárgyalásába kijelentvén, hogy csak írásbeli megkeresésre hajlandó ez ügy érdemében intézkedni. Ugy tudjuk, hogy a legközelebbi közgyűlésre az írásbeli panasz is meg lesz mel fontosságánál fogva megérdemli, hogy azt már most a dönteni hivatott képviselők figyelmébe ajánljuk.

Fontos e kérdés először is a községre nézve, mert arról van szó, hogy a község egyes pálinka kiméréssel foglalkozó esetleg részben abból élő lakosai minden alap és ok nélkül megfosztatván kereset forrásuktól kárt szenvednek a nélkül, hogy abból akár a község, akár a kezelők hasznot húznak, vagy csak remélhetnének is, de fontos e kérdés másodsorban az adó kezelőtársaságra annak minden egyes tagjára nézve mert úgy tudjuk legalább annak úgy kell lenni, hogy e társaság intézkedéseit szó többséggel hozza, ki garantírozhatja, hogy egyszer nem jut-e a társaság többségének eszébe, hogy annak egyes tagjaitól is meg von némely jogok gyakorlását különösen a pálinka kimérést — meg lehet talán csak azért, hogy a társaságban többséggel rendelkező másik pálinka mérő esetleg egy újonnan fölvetett kimérő jobb üzletet csinálhasson.

A kezelők többsége hozta azt a határozatot, hogy Baksai Illés, Falta Gyula és Gémes L. Józsefnek nem adnak pálinkát kimérésre, ki akadályozhatja meg, hogy ugyanazon többség ne mondja ki holnap talán Kovács Lázárra, talán Kovács Imrere, vagy a többire, hogy nem ad pálinkát kimérésre, hanem mindenki csak a pincébe jöjjen, ha maga a község nem a szab szerződésben biztosítottjogánál fogva az ilyen esetleges tulajdonosoknak határt, már pedig, ha megengedi a község minden indok nélkül csupán azért, mert valaki nem tagja a társaságnak — a pálinka mé-

rés elvételét ugyanaz e társaság elveheti a tagtól is, mert ahoz csak a többség akarata kell! Ezt pedig senki és legkevésbé a község, nem akarhatja, a községgel kötött szerződés intencióinak pedig éppen nem tell meg.

Olvasóinkhoz!

Mindszent község ma újra megalkotásának olyan forduló pontján áll, hogy fölemelkedése, vagy elenyészése a függőben levő fontos kérdéseknek észszerű, méltányos, igazságos és jogos alapon leendő mikénti elintézésétől függ.

Egyes embernek meg, ha minden idejét, minden tehetségét arra használja is fel, hogy a közérdeknek szolgálatot tegyen, nem áll módjában, nem bírja ki phisikai ereje, hogy a közügyek elintézésére befolyással bíró minden egyesnek, *mindenkor és mindenütt a helyes irányt megjelölhesse, a gyöngéket felvilágosíthassa, a tévedéseket helyre igazíthassa és az esetleges rossz akaratot leleplezhesse.* Minél fogva kell, hogy egy olyan organum álljon a község rendelkezésére, mely a közérdekű dolgok közlése és esetleg megvitatására tért enged és biztosít mindazoknak, kik a közügynek egy vagy más irányban szolgálatot tenni és annak hasznára lenni törekuszenek.

Ez az organum lesz a „Mindszenti Lap“ mely természetesen első sorban is Mindszent község közügyeivel foglalkozik, figyelemmel kíséri azonban és tért enged Csongrád megye törvényhatóságára és a megye egyéb községeire vonatkozó közérdekű dolgok közlésére is.

A „Mindszenti Lap“ iránya **teljesen független**, minél fogva egyrésztől közöl az igazsághoz hiven minden közérdekű dolgot tekintet nélkül a személyes érdekek; a személyes rokon vagy ellenszenvre; másrésztől gondosan kerüli a személyeskedést és a magán érdekeknek akár istápolását akár megtámadását, és így reméljük hogy lapunk a közügyek iránt érdeklődő minden polgárnak rövid időn házi barátja lesz.

Mikor a „Mindszenti Lap“ felelős szerkesztőségét elvállaltam; mikor nem riadva vissza még anyagi áldozattól sem, annak kiadására is vállalkoztam; egyedül az az eszme vezérelt, hogy ezzel a közérdeknek teszünk szolgálatot, módot nyujtván a nagy közönségnek arra, hogy közérdekű dolgainak miképeni elintézéséről alapos értesülést szerezhesen és ne legyen kénytelen a sokszor téves, sokszor rossz akaratú, de legtöbbszörre alaptalan mende-mondákból alkotni meg azt a képet, melynek keretében saját tüzhelyét és községe jövőjét biztosítottnak véli: habozás nélkül mondhatom, hogy számítottam a nagy közönség támogatására; számítottam arra a józan és érte mes polgárságra, melyről tudom, hogy a nagy mondások és hangzatos szavak nem tévesztik meg, hanem mindenütt és mindenben a tényeket és az igazságot keresik. Ezen igazság lesz a „Mindszenti Lap“ jel-szava és azt mindenkor és mindenben érvényre emelni lesz elmaradhatlan feladata.

A „Mindszenti Lap“ első száma April első vasárnapján és következőleg minden vasárnapon reggel jelenik meg.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 4 frt-
Fél évre — — 2 „
Negyed évre — — 1 „ és pedig a lap helyben házhoz hordva, vidékre pedig postán küldve kézbesítetik.

Mindszent, 1894. március 11.

Tary Endre.

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Községi közgyűlések.

A március hó 1-én tartott közgyűlési tudósításunkat a 7-ik pontnál végeztük. Igéretünk-höz képest a 3-ik ponttal folytatjuk, mely így hangzik.

8. Előjárásági jelentés az I-ső esküdt részére az éjjeli örök ellenőrzése tekintetébeni szolgálatáért 50 frt *tiszteletdíj* megállapítása tárgyában.

E tárgy körül éles vita fejlődött ki, mely nem volt ment a nálunk már szokásá vált személyeskedésektől, mi semmi esetre sem válik a képviselőtestület méltóságának előnyére, de sőt a közérdek határozott kárára.

Diamant Manó. csodálkozik, a tanács azon javaslatára, hogy Pap Mihály most megválasztott I-ső esküdtnek az 50 frt tiszteletdíj megadásék. Szerinte tiszteletdíjnak vagy is inkább mint jelen esetben *fizetés* *felelősnek* — csak akkor van helye, ha arra valaki hosszabb szolgálat által magát érdemessé tette. Pap Mihály alig foglalta helyét már 50 frtal akarják fizetését emelni. Mindszent köz-égnek Tömörkény válása folytán már eddig is súlyos adó terhei, még inkább szaporodtak s ma midőn minden állami adó forint után 1 frt 28 kr. a községi adónk nem hajlandó meg nem érdemlett ajándékokat az adó fizető polgárok megterhelésével osztogatni. Mindszent köz-éget csak takarékoskodással lehetne még megmenteni — ezt az elvet hangoztatták ugyan azok is, kik most javaslatukkal a fizetés fel-emelést pártolják. Ő nem fogadja el és kéri a közgyűlést is, hogy a tanács javaslatát ne fogadja el. Az 50 frtot nem szavazza meg.

Haász Juda kéri a közgyűlést az 50 frtnak megszavazására, mert szerinte Pap Mihály aki az éjjeli örökre is felgyel s így éjjelezik a mit nem tartozna, ez összeget fizetésén felül évenként tisztelet díjul megérdemli, de különben is szerinte Diamant csak személyeskedésből nem akarja azt megszavazni.

Gyovai Bernát tanyai képviselő szintén nem szavazza az 50 frtot, Pap Mikály tudta mielőtt meg lett választva, hogy mi a kötelessége, minek fogadta el. Elég nagy az adó, ha ilyenekkel nem növeljük is.

Diamant M. személyes kérdésben szólal fel. Vissza utasítja azt a vádat, melyel Haász illeti. Tagadja, hogy őt bármi egyéb, mint a község érdeke vezetné. Ő nagyobb joggal mondhatná azt, hogy Haász Judát a megszavazásra személyes rokonszenv vezetí vagyis inkább koros szolgálatot akar a község pénzén jutalmazni, de mivel ő nem akar személyeskedni, ily dolgokat nem akart előhozni, felolvassa a szabályrendeletet, melynek alapján az I-ső esküdt igen is tartozik az éjjeli örökre felgyelni. Ismételtén kifejezi, hogy tisztelet díjnak semmi helye nincs.

Többek hozzászólása után a szavazás elrendeltetvén többen a szavazás elől kimennek. Három szó többséggel — a 3 jegyző ur szavazatával — az 50 frtot Pap Mihálynak megszavazák. Mint értesülünk a közgyűlés ezen határozata ellen fellebbezés adatott be.

A tárgysorozat 9-ik pontját Annus János a szőlőkbe nyíló kapuknak betiltása iránti kérelme képezte.

A közgyűlés a kapuk betiltását határozta el szerintünk a közgyűlésnek erre joga nem volt mert a szőlők felül épült háztulajdonosok egyuttal tulajdonosok voltak mindig és ma is tulajdonosok az ottani szőlőknek. Nem tiltható tehát el, hogy az illető ne az oda vezető kis kapun járjon kertjébe — illetve szőlőjébe, midőn másnak területére rá sem lép. Sőt van olyan ház és szőlő tulajdonos is, ki szőlőjét kerítéssel csatolta beltelkéhez.

10. Az előfogatós azon kérelmenek, hogy válalata alól mentessék fel a közgyűlést helyt adott.

E tárggyal a március hó elsején tartott közgyűlés befejeztetett. A 8-iki közgyűlésről szóló tudósításunkat tárgyhalmaz miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

Ujdonságok.

Budapest; d. u. 6. órákor. márczius 31-én.

Sürgöny. Ma délután Helfy Ignác országgyűlési képviselőnk vezetése alatt a mindszenti küldöttség tisztelettel a Kossuth családnál. Ma csak egyedül mi és igen kegyessen lettünk fogadva. D. V.

Kérjük lapunk szives olvasóit, hogy a kihordónál sziveskedjenek abbéli szándékokat bejelenteni, hogy a „Mindszenti Lapot“ továbbra is járattni óhajtják-e — avagy nem?

— **Kossuth Lajos** temetése Április 1-én d. előtt 10-órakor kezdődik és így Mindszenten a gyászistentisztelet és ünnepek Kedden fognak megtartatni.

— **A bíróságok és Kossuth.** Mint hiteles forrásból értesülünk felsőbb rendeletrre a szentesi j.-bírószág személyzetének értésére adatott,

hogya a *Kossuth* lelkeüdvéért tartandó gyász istentiszteleteken azok kik a szentesi dalárdának tagjai is, mint olyanok részt nem vehetnek. Ugyan hát még imádkozni sem volna szabad a magyar embernek a legnagyobb magyarért? és azt épen a bírói testület merné hirdetni, követelni, mikor épen a bírói önállóság és függetlenség volt mindig a legnagyobb büszkeségünk, melyre egész önérzettel mutattunk minden más intézmény példány képeül. Mi azt hisszük, ha még olyan hiteles is a forrás, honnan hírünket vesszük, az csak félre étesen alapulhat.

— Szobrot Kossutnak. Ezt halja az ember uton ut félén és találkozáva mindenütt lelkes honfiak és honleányokkal, kik egy-egy aláírási ívet véve elő a nemzeti kegyelet e nemes vonását mindenütt és mindenkor képviselik. A Mindszenti 48-as kör választmánya is gyűjtő ívet bocsájtott ki e nemes célra és maga ment jó példával elő 50 frtot adományozván egy Bpsten föllállítandó *Kossuth* szobor költségeire. A március 26-án megkezdett gyűjtés óta március 29-ig még a következő adományok jegyeztettek és az ivvel együtt letételtettek szerkesztőségünkben: Tary Endre 2 frt, Lantos Lajos 1 frt, Bozó Kálmán 1 frt, Lippai István 50 krt, Cakor József 1 frt, Müller János 50 krt, Szécsényi Lukács 1 frt, Kádár János 50 krt, Szilágyi Mihály 50 krt, Mihály Gábor 50 krt, Braun Eberhard 50 krt, Elhardt Mihály 10 krt, Mihály Lajos 20 krt, Ferenci Lajos 30 krt, Seres József 30 krt, Törtely Ferenc (Martonos) 1 frt, Almásy László 1 frt, Almásy Mariska 1 frt, Törtely Mariska 1 frt, Almásy Lacika 50 krt, Tóth Mihály 1 frt és Baksay Illés 1 frt, mely összeg eddig 65 frt 80 krt. tesz ki. A gyűjtést folytatjuk, e helyütt hetenkint nyugtázzuk és befajeztával rendelkezése helyére juttatva az elismervényt közölni fogjuk.

Kossuth Ferencz. a halhatatlan nagy magyarnak **Kossuth Lajosnak** fia, mint értesülünk hosszabb ideig fog Magyarországon tartzkodni, sőt nem lehetetlen, hogy állandóan itt fog letelepedni és politikai pályára lép: **Kossuth** Ferencz megígérte, hogy a gyászszertartások után körutra indul, megköszönni a városoknak atya és család irányában tanusított részvétet, Ez alkalommal Szentes város is meglátogatja. Nem kételkedünk, hogy községünk vezetői, mindent elfognak követni, hogy járásunk legnépesebb községe Mindszenti község meghívja történelmünk e nagy alakjának fiát. Bizton hisszük, hogy országgy. képviselőnk **Helgy** Ignátz ur közbenjárására e meghívásnak meg lesz a kellő sikere.

— **A sorozás eredménye,** Március hó 29 és 30-ik napján tartott meg községünkben a sorozás. Előállított a Tiszántúli járásból korosztályok szerint: az első korosztályból 189, a második korosztályból 133, a harmadik korosztályból 117 összesen 439. Besoroztatott a három korosztályból 134. A sorszámondán kívül 4. Egy éves önkéntes 1. Póttartalékda 31. összesen 170. Az eredmény a múlt évihez képest határozottan kielégítő.

— **Csongrádvármegye gyásza.** Hasztalan vártuk reméltük, hogy az ország legmagyarabb vármegyéje Csongrádvármegye a nemzeti nagy gyászhoz méltóan fog kifejezést adni érzelminek. Csongrádvármegye talán az egyedüli az országban, mely a mélyen megrendítő hír hallatára, hogy a legnagyobb magyar: *Kossuth Lajos* meghalt, nem tartotta szükségesnek a rendkívüli gyűlés összehívását. Csongrádvármegye jegyzőkönyvében az utokor hasztalan fogja kutatni ama mély gyásznak nyomát, mely az egész hazán átvonul. A látszat megmentése kedvéért úgy haljuk, hogy a vármegye közönségének nevében (ki bizta meg?) az alispán ur koszorút helyeztet egy bizottság által (ki választotta?) a nagy halott ravatalára. Hiszük, hogy ez ügynek a vármegyén még lesz folytatása.

— **A Mindszenti takarékpénztár.** mult hó 27-én délután tartotta évi közgyűlését, melyen a részvényesek nagy számban vettek részt. Ftl. Keller Lajos elnök a gyűlést megnyitván, tárgysorozat előtt igen szép lendülettel beszédben emlékszik meg a nemzeti nagy gyászról, mely a legnagyobb magyar *Kossuth Lajos* elhunytával a nemzetet érte. Elfogadásra ajánlva az igazgatóság azon javaslatát, hogy az intézet a temetésen képviseltesse magát, valamint hogy községünk nagy diszpolgára nevének megörökítéséhez hozzá járulva az intézet 1000 koronás alapítványt tesz *Kossuth Lajos* nevére. A jelenlevők az elnök beszédét felállva halgatták meg és a javaslatot egyhangulag elfogadták.

— **Március 15-ike** a rom. kath. szent egyházban ünnepi istentisztelettel ülte meg a község összlakossága, hová a helybeli 3 kör, min-

denik saját zálói alatt testületileg felvonult, valamint d. után is részt vett az izraelita imaházban tartott ünnepi istentiszteleten is a község összes lakossága úgy hogy a kis templomot a súlyos teher alatti összeroskadástól féltették a gyöngébb kedélyük. — A megelőző vasárnapon a tanyák polgársága Tábit István vendéglőjében; a 48-as kör márc. 15-én, a kereskedelmi és iparos kör márc. 17-én és a függetlenségi kör márc. 18-án saját helyiségekben társas vacsorával egybekötte tartották meg a nemzeti ébredés ezen dicős évfordulóját s bár mindenütt a polgárság részvéte ünnepies és magatartása lelkesítő volt, mégis tagadhatatlanul lehangolólag hatott a hazafias kedélyekre a *Turínból érkezett szomorú hírek.* Dicseret érdemi a helybeli zsenge dalárdát, mely hazafias kitartással részt vett egy a templomi istentiszteleteken mint mind a három kör nemzeti ünnepélyén is és a részt vett közönségnek mindenütt kellemes órákat szerzett.

— **Egy megyei ut.** Semmi sem bizonyítja jobban, hogy Mindszenti községgel szemben Csongrádvármegye csak mint mostoha gyermekkel bánik — mint utaink állapota. Hogy a községünkhöz vezető utak oly rossz állapotban vannak, hogy csak kevés esővel is azok járhatatlanok az már köztudomású, de az még már ritkítja párját, hogy száraz időben is telyese elkeljen egy ut szakaszt zárni a közlekedés elől, mert az *életveszélyes.* Ilyen ut a révtől a baksitig vezető rész, melyen egy hid egy-két szil dészka miatt — járhatatlan lett. Már több két hetinél, hogy ez ut el van zárva s így a község kénytelen 3-4 kilométert és pedig szintén oly uton kerülni, mely nagyban veszélyes az ember épen úgy az állatok épségére. Nem találna már időszerűnek a tekintetes vármegye ez utnak járható állapotba való hozását?

— **Eljegyzés.** *Diamant Ilonka* Diamant Ignátz helybeli közbecsülésben álló polgártársunk kedves és szép leánya március hó 26-án tartotta eljegyzését *Schwarz Albert* urral. Sok szerencsét áldást és boldogságot kívánunk frigyükhöz.

— **A Mindszenti önépítő-szövetkezet** Aprilis 1-én a temetésre való tekintetből hivatalos napot nem tart az akkor esedékes váltók fedezeté azonban 2-án vagyis hétfőn átadandók lesznek az üzlethelyiségében.

— **Elgázolta Husvét** másnapján egy vásár helyi fuvaros Bergl Lajos bádogosnak a nagy utcán játszó 3 éves gyermekét s noha kereszttől ment rajta a kocsi kereke szerencsére nagyobb baj egy kis horzsolás és nagy ijedségnél nem történt, de mindenesetre szomorú figyelemzetetés a szülők é. gyámoknak, hogy apró gyermekeiket az utcai szerencsétlenségtől lehetőleg oltalmazzák.

— **Tömörkény elváltását** törvénykezés tekintetében is elrendelte az igazságügyminiszter a mennyiben a napokban rendeletet bocsájtott ki a szentesi kir. járásbíróshoz, hogy Tömörkény egész területét külön telekkönyvezze utasítván, hogy az ezen telekkönyvekre vonatkozó iratokat azok sortári és mutató könyveit stb. mind állítsa össze és küldje át Csongrádra május 1-ére, mikorra e rendelet életbe lép. A zöld asztalnál könnyű megcsinálni az ilyen elváltási rendeleteket, de hát nem olyan könnyű sőt majdnem lehetetlen azt foganatosítani. Mint értesülünk, most a járásbíróshoz nem is azon töri a fajtát, hogy miképp tegyen eleget május 1-re a miniszteri rendeletnek, mert az évek munkáját és nyilván új erők alkalmazását veszi igénybe, hanem csak azon dolgozik, hogy kimutassa a miniszternek mi mindent kell ahhoz előbb elkészíteni, hogy a miniszteri rendeletnek még lehessen felelni, miután Tömörkénynek soha sem volt önálló telekkönyve, iratai együtt-együtt képeznek a Mindszenti iratokkal együtt vannak iktatva, sortározva és mutatózva, úgy hogy ha a telekkönyvet és iratokat elakarják különíteni csak nem minden Mindszenti telekkönyvet újra kell átalakítani mert alig van Mindszenti telekkönyv a melyben mindkét részen birtok nem volna bevezetve. No azután, hogy az iratok másképp nem szedhetők össze, mintha minden Tömörkényi tkvben beiktatott szánu irat külön kiemeltetik és újra sortároztatik az magától értetik. de itt ismét az a nehézség áll elő, hogy péld. hagyatékoknál egy tkvi végzésben van Mindszenti és Tömörkényi birtok is egyaránt; kérdés hogy azt hová tegyék? vagy ezekben majd egyenkint külön végzést hoznak a Tömörkényi és Mindszenti ingatlanokról, azokat leírják, kiadják stb. Így ugyan egy évtized alatt sem lesz egy ember által megcsinálva az elkü-

lönítés. De meg a Tömörkényi szőlők is, sőt az uradalmi terület egy része is a Mindszenti telekkönyvben vezetettik: ez meg már Sövényháza. Ilyen eredményeket szült az a kegyes jóakarát (?) a multban és jelenben, mely Mindszenti minél nagyobb gyöngítését eredményezte és még sem riadnak az intézők vissza a nehézségektől sem, de már arra nem gondol senki, hogy majdnem 10,000 lakosu nagy község Mindszenti magakapjon legalább is járásbíróshoz és ne hogy elvétenék területéből, hanem a közvetlen környék esetleg Szegvárnak is csatolásával az úgy is forgalmi központ a törvénykezés tekintetében némileg központtá emeltetnék. Erre nem törekszik senki, de sőt még újabb versió szerint a jogbíróshoz is a központba Szentesre szándékozik áthelyezni a kormányhatóság, mit épen nem lehet érteni, ha tekintetbe vesszük, hogy maga Mindszenti több lakost számlál mint az összes többi a járáshoz tartozó községek.

Reméljük, hogy a komány egyrésztől okulni fog a fönnálló nehézségeken és más résztől tekintetbe fogja venni, hogy egy olyan élénk forgalmu és törekvő községet, minő Mindszenti, csak még sem lehet ugyszólván egészen a tönk szélére taszítani,

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel felkértem hogy jelen nyilatkozatomnak becses lapjában egy kis tért engedni méltóztassék.

A Mindszenti lap mutatvány számának közgyűlési rovatából olvastam, hogy egy községi képviselő a közgyűlésen interpellált a tűzfecskeknélkiperálása tárgyában, ahol is felvettette azt a kérdést, mi indok és ok vezette Szilágyi Ferenc esküdt bírót arra, hogy alólírott géplakatostól esküdt bírót történt megválasztása után, azonnal a fecskendőket ki juttatandó elvitette, az esküdt bírót ur válaszában azt nyilatkoztatta, hogy a fecskendők nálam régebb idő óta ott vannak és hogy ő mielőbb el vitette volna, tiz napot szabott ki, a kijavításra. Miután az interpelláló képviselő ur az ügyet nem ismerte egy mint én, a választ tudomásul vette, de miután a dolog nem úgy áll mint azt Szilágyi Ferenc ur elég valószínűleg nem igazán elmondta, kénytelen vagyok reá itt e helyen válaszolni. Igaz az, hogy a fecskendők téli időben talán a kellenél egy kissé tovább nálam voltak, de az is igaz hogy egy én mint egédem huzamosabb ideig betegségünk miatt nem dolgozhattunk, melyet igazoltam is, de mind a mellett a javításhoz szükséges anyagokat bezereltem és az elhuzatáskor már abban a helyzetben voltam, hogy a dologhoz hozzá foghattam volna, de Szilágyi Ferenc ur a nélkül hogy felszólított volna. a nélkül hogy velem beszélt volna és az általa nem igazán állított tiz napot engedélyezte volna, vitette el. Ez a pusztá tény állás és én ezt nem tekintettem egyébként mint ellenem folytatott bosszu művének, és éppen azért, hogy az előjáróság választásakor volt annyi bátorságom, hogy saját nézetem és meggyőződése szerint mertem szavazni, természetes hogy nem Szilágyi Ferenc ur és pártjával, hanem ellene, s ez volt az én nagy bűnöm, azért kellett lakolnom, és ez az eljárása hivataloskodásának megkezdésével, azon embernek ki azt tartja és hiszi, hogy csak az az igaz és helyes, amit ő és az ő pártja tesz, miud ezeket a tisztelt közönség bírálatára bízva és ajánlva.

Maradtam a tekintetes szerkesztő urnak alázatos tisztelettel készszolgája

Kirschner Bernát,
géplakatos.

*) Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.

Hirdetmény.

Egy 8 ló erejű **Clayton et Schuttleworth**-féle gőzgép teljes felszereléssel és jó karban eladó Rác Sándor urnál Szentesen. Tudakozódni lehet Kirschner Bernát gépész urnál Mindszenti- 1-3